

KIS VASÁRNAPI ÚJSÁG.

KÉPES HETILAP

AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Második évfolyam.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR: egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

Ember tervez, Isten végez!

— Amerikai elbeszélés. —

Staacke J.-től.

(Folytatás.)

Mennyire bámult Henry, midőn a barlang torkához értek, és Morton társaival együtt minden tétova nélkül a tátongó ürbe lépett, s neki is jelt adtak, hogy jöjjön be lovastul. Alig haladtak mintegy 500 lépésre, midőn a sűrű sötétséget először szikrák, melyeket Morton aczél és kova segélyével kiütött, és azután hirtelen fellobbanó láng deríté föl. A mint a tűz lángjának fénye a sötétséget legyőzte s a hatalmas barlang nagyszerű pompáját megvilágítá, a távolban egy második láng lobbant fel, mintegy felelő jel, mit Morton és társai hangos kiáltásokkal üdvözöltek.

Montroze reszketett ijedtében s nyugtalanul tekintett körül, mert az indiánok kiabálása, mely csodálatosan viszhangzott a barlang csendjében és homályában, százszorosan erősebben, mintegy távoli zengés és dörgés vonult el feje fölött. A mennyire szemével láthatott, mindenütt áthatlan sötétség terült el magas falként. Mély csend uralkodott mindenütt, az indiánok mozdulatlanul álltak, bronz-szobrokként, s

villogó szemekkel nézték foglyukat. Hanem egy uj rivallás csakhamar megtöré ama rejtélyes varázst, mely a fiatal ember lelkét megigézte vala; kísérői leszállni parancsolták, s miután lovát egy rakás széna mellé kötötték s nyergét levették, mélyebben és mélyebben hatoltak a végtelennek látszó barlang sötétségében.

Bizton és gyorsan lépdelték lefelé egy széles folyosón; nemsokára a második tűzhöz értek, s néhány indián kíváncsian vette őket körül. Morton azonban itt sem tartózkodék sokáig, hanem felkapott egy égő fáklyát, melyet feje körül forgatott, mire valamennyi indián példáját követve, gyorsan előre sietett. Most egy magas, széles folyosóban mentek előre, s midőn Montroze körülnézett, világosan látta a durva, sötét oldalfalakat kétoldalt és a pompás boltzatot, mely nagyszerű ívekben borongott elérhetlen magasságban feje fölött. Óriási cseppkö-oszlopok, itt-ott csillogó jegeczekkel díszítve, vetették vissza a fáklyák lobogó fényét; kristálytisza patak csörgedezett ösvényük mellett. Így haladtak talán egy angol mértföldet, midőn egyszerre 20 lábnyi meredek lejtőn mentek le s terjedelmes, köralaku helyiségbe léptek, — melyet most templomnak neveznek, — közepén

nagy tűz égett s fényesen megvilágítá az egészét. A tűz körül nagyszámu indiánok ültek, a rabló-had főosztálya.

Pompás, vadregényes látvány tárult fel most Montroze bámuló szemei előtt. A helyiség átmérője vagy száz láb lehetett, s boltozatos tetőzete mintegy 70 láb magasra emelkedett föl, s a roppant tűz körül alvó, ülő, kuporgó, fekvő és álló, borzasztó módon kifestett harczosok még növelék a csodaszerű benyomást, melyet e földalatti palota a fiatal ember kedélyére tett. Morton és társai megjelenésére az indiánok felugráltak, a főnököt kivéve, s hangos kiáltásokkal siettek eléjük. A főnök méltóságos nyugalommal ült bivalybőr-ülésén, s hideg közönnyel várta a visszatérő harczosok közeledését és jelentését.

— Fivérem, most beszélhet! — szóla a főnök hosszú szünet után, mialatt Morton, hallgatva állt előtte.

— A nagy főnök kiküldte fehér fivérét fiatal harczosaival, — mondá Morton, az indiánok szólásmódját utánozva, — hogy a sápadt arczuak lakásait kikutassák. A nap hétszer jött és ment, mióta azok nyomait követték. A fiatal harczosok bejárták az utakat s nem aludtak.

— A főnök füle nyitva áll, ő hallgatja fehér fivére szavait, — mormolá a shawnee.

— A nagy főnök fiatal harczosai — folytatá Morton, — látták a sápadt arczuak wigwamjait. Sűrűn vannak elszórva vörös fivérem vadászati vidékén.

— Jól van, — felelé a főnök türelmetlen mozdulattal. — A fehér fivér s harczosai sok skalpot hoztak hát?

— A fiatal harczosok nem hoztak skalpokot, — viszonzá Morton higgadtan, — nem jártak a háboru útján, de követték a homályos nyomokat, s azért jöttek most vissza, hogy a shawnee-k hősét a sápadt-arczuak lakásaihoz vezessék.

— Gyermekeim nem balgák, — mondá a főnök, egy tekintetet vetve Morton társaira. — Ők tudják, mikor lehet a tomahawk-kal harcolni s mikor kell a füben csendesen csuszniok, mint a kigyónak, engedelmességek atyjok parancsának s nagyon jól tették.

— Vörös fivérem nem hunyták le szemeket, a mig a sápadt arczuak nyomait

keresték, — folytatá Morton. — Egy foglyot hoztak a nagy főnöknek, hanem a vörös harczos kezét nyujtandja neki s fivérének nevezendi, miután a fehér fivér szavait meghallgatja.

— Fehér fivérem csodálatos históriát súg a shawnee-k nagy főnökének fülébe, — felelé az indián megvető mosolylyal. — Hanem füle nyitva áll és meghallgatja, mit fehér fivére mondani fog, mert tudja, hogy böles szavakat szól.

— A fogoly jó barátja a fehér fivérnek, — felelé Morton. — Szive felfogja a vörös emberek iránt elkövetett igaztalanságot. Ő gyűlöli a sápadt arczuakat.

— A főnök nem vak, — viszonzá az indián, Mortont vizsga tekintettel szemlélve. — Fehér fivére ne szóljon hazug nyelvel.

— A főnök nézzen a fogolynak szeme közé s tudni fogja, fehér fivére hazug nyelven szól-e.

A shawnee átható tekintettel szemlélé egyideig Montroze arcát s aztán mondá:

— Fivérem nem szólt dupla nyelven; szavai az igazság szavai, a fogoly nem tartozik sápadt ellenségeink közé, szívesen látott vendég lesz és a vörös harczos kezét akar fogni vele.

Morton megmagyarázta barátjának az indián ohajtását, mert a társalgás shawnee nyelven folyt, és Montroze örömmel ragadá meg a főnök kezét.

— A shawnee-k nagy főnöke szívesen látja fehér fivérét a vörös emberek nagy jósnőjének hatalmas lakásában, — szóla a főnök egy idő múlva.

— Nagy wigwam ez! — viszonzá Montroze, mig Morton tolmácsként szerepelt. — Hatalmas harczoshoz illő lakás!

— Fivérem még nem látott semmit, — viszonzá a főnök mosolyogva. — Sok időbe kerülne a nagy szellem hatalmas lakását beutazni és csodáit szemlélni.

— Hát a nagy főnök mind ismeri e hatalmas laknak utjait és csarnokait? — kérdé Montroze.

— Mind nem, a nagy főnök atyja valamennyit ismerte, de a sápadt arczuak megérkezése és a nagy jósnő távozása óta e hatalmas lakásnak sok utja és rejteke elveszett a vörös ember előtt.

— Ezen hatalmas lakban időzött a vörös ember nagy jósnője?

— Sok-sok hónappal ezelőtt, midőn a nagy főnök atyja a vörös harczosokat vezérelte, mielőtt a sápadt arczu vadászok ezen vidéken megjelentek, a nagy jósnő ezen lakban tartott nagy tanácskozást, és a néptörzsek ide jöttek minden 12 hónapban délről és északról, bölcseséget tanulni és hirt hallani ezen élettől elvált barátaikról. Ezen hatalmas földalatti wigwamban fogadá el a nagy jósnő a harciban elesett vörös emberek szellemeit, s titkos utakon vezette őket át a lelkek birodalmába a sötét folyón túl; itt beszélt ő a bölcsesség nyelvén az élő vitézekhez s adá át izenetét azon harczosoknak, kik a lelkek országában laknak.

— Hát a nagy jósnő meghalt?

— Fivérem egy együgyű asszony nyelvvel szól, — viszonzá a shawnee főnök megvető mosolylyal. — A nagy szellem vezette e hatalmas lakba a vörös ember jósnőjét, s ő nem halhatott meg. De midőn a sápadt arczuak napkelet felől idejöttek, és a vörös emberek közös vadászati területe a fehér vadászoknak átadatott, midőn ők ott számtalan wigwamot építettek, hol a nagy jósnő a vörös embereket lakni nem engedé, azt parancsolá, ássák ki a tomahawk-ot és kergessék ki az idegeneket, s midőn látta, mennyi vörös harczos utazott át a lelkek birodalmába, akkor szive beteg, s lelke szomorú lett, s más lakba költözött napnyugat felé. De nem hagyá el egészen gyermekeit, mert itt hagyta szent testét, s minden tizenkét hónapban egyszer ismét testébe lép, a nagy szellem akarata szerint; e test itt nyugszik e lakban, és akkor fölkel sírjából s itt áll egész diszében s elfogadja az elesett harczosok lelkeit s bizton vezeti őket a sötét vizen túli, megáldott birodalmukba.

— És a hatalmas főnök látta-e valaha a nagy jósnő holttestét? — kérdé Montroze kissé kételkedő hangon.

— A nagy főnök sohasem beszél hazug, hamis nyelvvel, — viszonzá büszkén az indián, és sötét arcza kigyuladt a harag pírjától Henry kételkedő szavaira.

— Megengedné-e vörös fivérem, hogy fehér testvére a nagy jósnő testét meglát-

hassa? — kérdé Henry, nem törődve az indián felindulásával.

— A sápadt arcz ne gondolja, hogy a shawnee k hős harczosai hazug nyelvvel szólnak; a nagy főnök majd tanácskozik harczoszával, s aztán megmutogatja fehér fivérének a nagy jósnő lakának minden csodáit, s ha akarja, akkor megnézheti a szent testet is.

— Fehér fivére sohasem feledi el a nagy főnök szívességét, s majd elbeszéli atyjának, ki túl a sósvizen lakik, milyen csodákat látott ő a vörös ember wigwamjában.

— Jól van! — viszonzá a shawnee. — Fehér fivérem az éneklő madár édes nyelvvel beszél és szavai kellemesen hangznak a vörös harczos fülében. De ajkai zárva legyenek most; a főnök beszélni akar harczoszával.

Morton a főnök szavaira jelt adott Henrynek; ez fölkel s a barlang egy másik részébe követé barátját, míg a shawnee-k közelebb vonultak főnökükhöz s nemsokára komoly tanácskozásba merültek.

* * *

Midőn a tanácskozásnak vége lett, a főnök 30 fiatal indiánt kiválasztott, kik őt és fehér fivérét a nagy jósnő sírjához elkísérendik; Morton is felszólította, jöjjön velök és szolgáljon tolmácsul. Az indiánok újból kifestették a nélkül is eléggé eltorzított arczaikat, s mindegyik fölkeresett valami barbár ékszert és diszt, hogy azt a nagy jósnő sírjánál letegye. Miután a főnök is elkészült, kivette az egyik indián kezéből a fáklyát, büszkén intett kísérőinek s kiáltá:

— A nagy főnök és vitézei készek szendergő anyjuk arczát megtekinteni. Ha fehér fivérem a nagy jósnő lakának rejtélyes utjait ismerni akarja, kövesse a shawnee harczosok nyomát!

Nem várva Montroze feleletét, harczosai élére állt, s egy nem meredek lejtőn fölfelé indult, mely széles, magas folyosóba vezetett. Ebben haladtak tán egy félóraig, mély hallgatásba merülve, midőn a vezér hirtelen megállt s fáklyájával fölfelé mutatva egy keskeny karzatra, mely rézsút átmettsé a folyosót, mondá:

— Fehér fivérem a vörös ember anyját kívánta látni, a hatalmas sír ott fenn van, akar-e oda menni?

Montroze igenlőleg intett fejével.

A főnök erre tovább ment s egy keskeny, a köbe vágott lépcsőn fölment az említett karzatra. Ottfenn jobbra fordult s pompás terembe lépett, mely végtelen hosszúnak látszék, szélessége mintegy 40 láb, magassága vagy 30 láb lehetett. Tündéries látvány tárult fel Montroze bámuló tekintete előtt; a terem két oldalán karsú oszlopok emelkedtek fehér, átlátszó cseppkőből, a talajt csillámló jegeczek födék, s a fehér tetőzet oly sima volt, mintha csiszolva lenne.

— Fehér fivérem látja a nagy jósnő sírját, — szolt a főnök ünnepélyes hangon. — A vörös harcosok látni fogják anyjuk arcát, és fehér fivérem is nyitva tarthatja szeméit.

Az indiánok még egy darabig előre mentek e teremben, lassu léptekkel, leeresztett fáklyákkal, arcaikon a legmélyebb tisztelet vala kifejezve. A főnök megállt egy hatalmas, lefüggő cseppkő-szikla előtt, s rövid időközökben hozzávágta tomahawkját s ezáltal sajátságos, mély harangszóhoz hasonló hangot idézett elő, mely ezerszeresen visszhangzott a barlang boltozatáról.

— A nagy főnök hirt adott anyjának, hogy gyermekei közelednek, mert nem szabad sírjához közeledni leskelődő farkas módjára.

Erre jelt adott, s mindnyájan sajátságos vad, szomorun vontatott ünnepélyes egyhangu éneket kezdtek, s folytatták menetüket, míg a főnök egyszerre megállt, kezével intett s az indiánok mind letérdeltek egy kis külön barlang bejárása előtt.

Ezen kis barlangot a 30 fáklya fényesen megvilágítá, s a jegeczek és hófehér cseppkő képzemények vakitón csillogtak-villogtak. A félkörben, melyet harcosai képeztek, állt a főnök egy kis ideig, mellén keresztbe tett kezekkel, búsan lehajtott fővel, aztán kirántotta a tomahawk-ot és ismét egy bús, panaszló éneket kezdett, s miután ez is be lön fejezve, a legközelebbi harcosnak intett, s ez félresöpörte egy helyen a finom homokot, mely a talajt fedé, mi után egy fehér kölap lön látható; a két

indián lehajolt s nagy erőfeszítéssel föl-emelték a kölapot, s egy négszögletes mélyedés előtt álltak. Miután ez megtörtént, az ifju indián azonnal visszatért helyére s a főnök egyedül maradt a nagy jósnő sírjának szélén..

(Folyt. köv.)

Koldusbot és pásztorfiu.

Domb oldalán bánattal fujja
Sipját a kis pásztorfiu,
Minden hangja egy-egy metsző kín,
A melyet ő szivünkbe fú.

Fájdalma lehetnek, e dal
Oly bánatos, mégis meleg,
Nem is az ő magasztos lelke,
Hanem szivünk, az érzi meg.

Elhallgatjuk, soká hallgatjuk . . .
Azt hiszszük, hogy majd észrevesz;
Pedig mi, oly kicsinyek hozzá,
Nem értjük meg e dalt, mi ez?

Hisz ő mostan szellemmel társalg,
Hogy nézhetne le most reánk? . . .
Hiú kívánság. Hagyjuk őt el . . .
Menjünk, hisz' már itt is valánk!

S kíváncsian tekinték vissza,
Fennállt a kis pásztorfiu,
Dalaitól támadt az égen
Átláthatlan sötét ború.

Még most is ott állt... szellemülten,
Az ég felé tekintgetett,
S tekintetében a csodálat
Fájdalmával szövetkezett.

Soká, soká elnéztem őt így,
E fájdalom úgy meghatott;
Hogy képzetemben nem láttam mást:
Pásztorfiút, koldusbotot.

Pethes Géza Aladár.

Egy este Horkay bácsinál.

Igaz történet.

Tóth Józseftől.

(Folytatás.)

Az árvaatya „historiáját“ a híres nevezetes Tréfa-királyról, becsületes nevén:

Józsa Gyuri bátyánkról (kinek csakugyan olyan nagy története van, mint egy királynak), nagy kíváncsisággal vártam, úgy hogy már a jóféle, szalonna-szeletkéekkel kiczifrázott hideg pecsenyéről is megfeledeztem. Horkay bácsinak kellett rá figyelmeztetni.

— Tessék abból a spékelt husból! Az igaz, hogy egy, egésznap munkában kifáradt jóétvágyu embernek „fél fogára“ is kevés lenne az egész, hanem hát az ilyen vékonydongájú „czinábor“ embernek, mint én, bizony még az elégnél is több.

Ránéztem a házi gazda mosolygó, s a becsületesség- és jószívüségétől ragyogó arcára.

— Már mint Horkay bácsi az a vékonydongájú ember? — kértem, nem akarva elhinni, hogy azt magára mondta a kedves öreg, levén ő egy erőteljes, izmos, jól megtermett gömbölyü arczu barna férfiú. — Talán nekem akarta feltálatni a pecsenye mellé ezt a titulust... nekem, ki vékony testalkatomra nézve hasonlítok Fypsz, angol születésű híres nőszabóhoz, ki a hír szerint olyan vékony kis „Babszem-Jankó“ volt, hogy ha valami nagy szél fujt, hát felkapta a parányi emberkét és vitte-vitte magával. Hanem utoljára mégis kifogott Fypsz ur a nagy szélen, mert ha észrevette, hogy a szél elkezd fujni, kabátja zsebébe tette a nagy ollót, s így a szél nem birt vele...

„Nőszabó volt Fypsz,
— A kabátja ripsz —
Sokszor repült, mint a holló...
De segít ti rajt' az — olló.“

Lám, hogy én is tudok kadencziázni... kivált így vacsora végén.

Horkay bácsi azt mondta, hogy — pompás, mondjak még egyet. Már mint hogy kadencziát mondjak. No hát jól van, megteszem a kedviért, hanem aztán csak szaporán azzal a Józsa Gyuri-féle historiával, mert vége a vacsorának. (Még hirmondó se maradt a spékelt husból.) Horkay bácsi azt mondta: „meglesz“, de követelte a kadencziát. Mondjam el neki rögtön. Tehát csend, rend és figyelem!

„Olyan jó egy ember a Horkay bácsi,
Miként a frisen sült fehér puha — kácsi.“

Jó barát, jó gazda és pompás nevelő,
Derék ember mindaz, a kit fölnevel ő;
Azért hát elején kezdem, hogy „jó ember“,
S bár szakála neki sohasem volt kender,
Józsa Gyuriról most, mesét mond az egyszer!“

— No, ez már aztán megteszi a hatvágást! — örvendezett Horkay bácsi. — Milyen gyöngéd és költői gondolat, hogy én a „bácsi“ olyan jó vagyok, mint a puha „kácsi“. Még hozzá a gusztusomat is eltálatla. Nagyon szeretem a lágy kalácsot... különösen ludzsirral. Hátha még valahogy a ludzsirt is belehozta volna a kadencziába.

— Még nem késő. Ime belehozom:

„Nagy kedvelője még a forró ludzsirnak,
Mitől a poéták pompás verset irnak.
Azért „költ“ bácsi is olyan sok jó verset,
Mert puha kalácsra forró ludzsirt — kenhet.“

Hanem most vége van ám a kadencziázásnak, — mondtam fölemelkedve, — miként vége van a vacsorának. Azért hát elmondom az asztal imáját egy tréfás urambátyámnak, ki a lakodalomban éhen maradt, mert olyan rossz volt minden, hogy nem lehetett megenni. Ez a furcsa asztali-ima így hangzik:

„Ki lakott jól, ki nem. Ámen,
Megeszt a nagy exámen.
Jól felelt mind, a ki tudott,
(Már mint enni) és jóllakott,
Kedves egészségünkre!“

— Hasonlóképen kívánom! — kiáltá Horkay bácsi jóízűen nevetve, és parolát csaptunk egymás kezébe.

— Hanem most már hadd jöjjön ám a história, édes Horkay bácsi!

— No, no, hát én ne mondjak kadencziát az ön egészségére? De már azt ezer forintért sem állhatnám meg. Pedig az jó kerek összegecske.

„A hány lapja vagyon a „Kis regélő“-nek,
Még hozzá ráadásul „Virág-tündérké“-nek,
Annyi évig éljen s írjon nekünk könyvet,
S járjon be a neve rónát, hegyet-völgyet.“

— Köszönöm a jó kívánságot! — mondtam. — Akkor még éppen 232 esztendeig kellene élnem, mert azoknak a könyveknek éppen annyi lapjuk „vagyon.“

— No hát éljen addig!

(Folyt. köv.)

Kis köszöntő.

Anyám nevenapján.

I.

E nap neved napja,
Drága anyám, lelkem!
Azért van hát most oly
Kimondhatlan kedvem.

Szivemben az öröm
Ily nagy még nem vala:
Színig-csordultig lett
Vigságom pohara.

Ajkam az üdvártól
Még szólni sem képes,
Pedig érzelmektől
Keblem olyan népes.

Szeretném kinyitni
Előtted keblemet,
Hogy megláthasd abban
Minden érzelmemet.

Érzelveim csupán
Éretted gerjednek,
Drága édes anyám,
Egyedül éretted!

Ah, mit is kívánjak
Ma, névünnepeden?
Mely oly dicső, mely oly
Várva-várt nap nekem!

Nem tudok kívánni,
Kivánj, anyám, magad!
Kivánjon számodra
Akármit ajakad!

S a mit szived-lelked
Ohajt tenmagadnak:
Adja meg az Isten
Minden kívánalmad.

II.

Folyjék élted mindig édes órák között,
Békeség virága nyíljen szived fölött;
Sorsod, mint a nap a felhőtelen egen,
Olyan tiszta s olyan tündöklő szép legyen.

Számlálhatatlanul muljék év év után,
Ámde zavartalan örömeiben csupán;
Kössön örök frigyed veled a szerencse,
Neked az ég legszebb áldását teremtse.

Öntse gazdagságát teljes vigság eléd,
Jóllét mosolyogjon untalanul feléd;
Uszszál szünet nélkül oly nagy boldogságban,
Hogy azt hidd: bent vagy a fényes mennyorszá-
szágban.

III.

Távozzék bánatod
És csupán örömed
Csaljjon ki szemedből
Minden egyes könnyet.
Ajkaidon mosolyt
Csak jókedv mutasson;
Ne ismerd a gondot,
Szivemből ohajtom.

Hangodat csupán vig
Tréfa árja keltse;
Repüljön tőled a
Szomorúság messze.
Kebled sohajtástól
Sohase dagadjon,
Boldogságban uszszál,
Szivemből ohajtom.

Karjain egészség
Hordozzon a sárig;
Terjesszen rád áldást
A jó Isten mindig.
Megelégedésed
Szünet nélkül tartson;
Nagyon sokáig élj,
Szivemből chajtom.

IV.

Jó kívánságomnak
Mi legyen hát tárgya?
Végpercedig tartson
Szived vidámsága!

Viruljanak folyvást
Örömed rózsái;
Akarva se tudjon
Rájok a tél szállni.

Szüntelen ragyogjon
Boldogságod fénye,
Mint a mennyországnak
Örök üdvössége.

Megelégedéssé
Változzék életed,
S legyen ez untalan
Gyönyörű kikelet!

Városv Mihály.

Laibachtól Fiuméig.

— Egy szegény ifju uti naplójából. —

(Képpel.)

(Folytatás.)

A vidék Franzdorfig semmi különös látványt nem nyújt.

A vadregényes képek láttárának kapuja a Franzdorft közvetlen megelőző, egy ropant széles völgyet áthidaló, kétemeletes művészi viaduct.

Merészen felnyuló kopár sziklák, melyek meztelenségét csak egy itt-ott tengő törpe fenyő fedezi némileg; szédítő mélységek, melyek tátongó öbleiben óriási sziklatömegek hevernek, köztük vad dühvel rohan egy-egy hegyi patak, iszonyu csattanással zuhanva egyik szikláról a másikra s tajtékzó habot verve a kavargó örvényben, majd odább százados fenyőkkel lepett hegyek képezik e vidék vadságában is elragadó nagyszerűségét.

A titokszerű borzadályt, mely keblemet eltölté, lassankint eloszlatá azon idylli tájkép, mely mosolygó szendességében tárult fel szemeim előtt.

A szántóföldek ritkasága miatt a szegény krajnai paraszt felhasznál minden talpalatnyi mivelhető földet, s megtörhetlen szorgalmával mesés eredményeket képes felmutatni. Őt-hat négyszög lábnyi földet, melyet a sziklák közt talál, körülkerít védő kőfállal s vagy kertnek, vagy szántóföldnek használja s így ezekből az apró tarkabarka gazdaságokból a gondoskodó szorgalom egész kis paradicsomot varázsol. Különben a krajnaiak a földmivelés mellett leginkább foglalkoznak kézimunkával s ebben is ép oly szorgalmat és ügyességet tanusítanak.

Félőt tájban értünk Adelsberg vasuti állomásához.

A világhírű cseppkő-barlang a várostól félórányira fekszik s ennek megtekintését tűztem ki célul. De a világitás körülményeimhez mérten oly drága volt, hogy én kénytelen voltam szomorú szívvel lemondani a természet e ritka tüneményének látásáról. A külső barlangot azonban vadregényes környékével összevissza barangoltam.

A barlangnak négy nyílása van, a kö-

zönség rendelkezésére azonban csak egy áll elkészítve. E bejárásnak szánt nyílás háromszög-alaku s előtte három fagát zárja el az utat. Jobbján van egy vasajtóval elzárt régi bejárat, balján vasrácsozattal elzárt vízszintes nyílás, melyből sűrű gomolyokban ömlik ki a hideg gőzpára.

A barlang előtt egy kis sík tér van, mely egyszerű sétánynyá van alakítva, de ez csak némileg bírja enyhíteni a vidék ridegségét.

Legérdekesebb a barlang alatt levő nyílás, melynek hatalmas sziklahalmazai közt csevegve tévelyeg egy kristálytisza vizü patak, melyet — természettudósok állítása szerint — a mésztartalmu hegy magába szíván, ennek vegyülete képezné anyagát a világhírű barlangnak. Innen is a hideg gőz ömlik ki.

Adelsbergtől kezdve a vonat lassankint szállni kezd s a legközelebbi állomások — Postraneg és Oberleseče — közt négy alagut fordul elő.

Sessana és Prosecco városokat érintve, Nabresinon vagyunk.

Ez állomás elhagytaival a vonat egy hosszú viaducton átkanyarodik és előttünk himbálózik méltóságos komolyságában a tenger, melynek sima tükrét a reggeli szellő fodros habokká változtatá.

Fenséges, megragadó kép! . . .

Északról kopár fehérleő hegyek, délről a végtelen láthatáru tenger, keletről a bájos Miramare rovátkos tornyaival, melyeket zöld repkény fon körül, nyugatról az előtérben egy ódon vár barnult romjai, messzebb Aquileja tornyai, a távolban a varázs-szép Italia elmosódott partvidékei.

A tenger partjára érve, mozdonyunk lassabban kezdett működni. Mintha a tenger habzó hullámai félemlítették volna meg csattogó gépünket.

Végre egy sivitó füttytel átrobog a vonat egy hosszú tunelon s a trieszti indóházban vagyunk.

Trieszt ugyan nem dicsekedhetik remek palotákkal, mégis igen szép városnak mondható. A tengerről különösen érdekes látványt nyújt, mivel hegylejtőn levén építve, a hegyoldalon fokozatosan magasodva terül el. Szabályos szép utcái, kü-

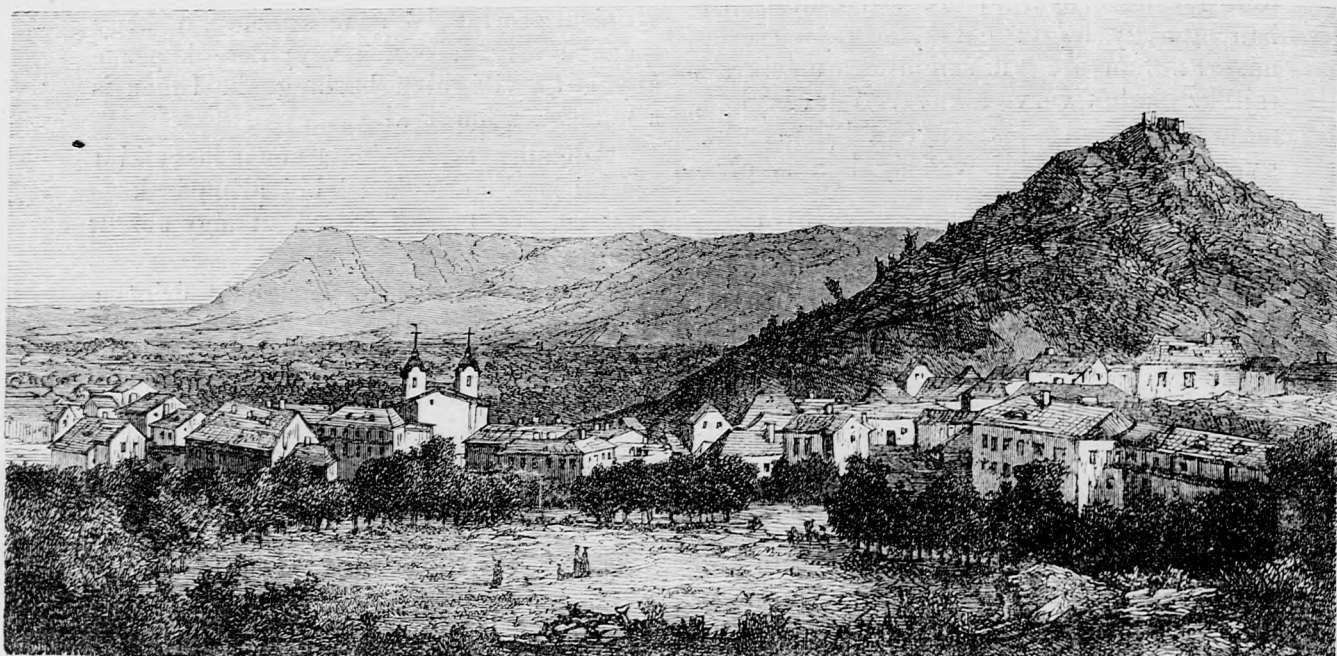
lönösen a tengerpart hosszában, a legjobb kövezettel fedték.

Épületei közül impozáns az új görög egyház gyönyörű kupoláival, az egy egész utcát képező Lloyd-épület és a cs. Arsenal.

Jellege azonban egészen elüt a mi felsőbb városainktól. Lakosainak sajtósága könnyű modora, kirívó kereskedelmi szelleme, bőbeszédűsége, az eladók szüntelenül hangzó harsány kurjongatásai, a mi növényzetünktől elütő dúsabb flórája Triesztnak egészen olaszos jelleget kölcsönöznek. Szállás, élelem a mily drága, oly olcsó a gyümölcs.

egy nyalka magyar káplár szivességéből jutottam a toronyba, hová csak hosszas szaladozás után kapható engedélyvel mehettem volna föl.

A torony igen alkalmas látpontra nyújt az egész város és vidék áttekintésére és jó látcső még a távoli olasz partokat is kibontja ködteleplükből. A jó táveső sem hiányzott. Az örökös egyének, kik a hajók zászlóinak színeiből ismerik föl a nemzetségeket, éppen egy spanyol fregattot kíméltek, s átengedék jó távesőveiket, melyeken aztán tetszés szerint vizsgálhatám a fenséges vidéket.

Adelsberg.

Megérkezésem után csolnakon egy tengeri fürdőbe mentem. A fürdés valóban élvezetes is volt, de véletlenül ugrás közben egy pár csepp tengeri víz lecsuszott tarkomon. A sós keserű víz egész belsőmet kellemetlen érzéssel tölté el. Most fogtam fel egész iszonyúságában azon helyzetet, midőn ez óriási vizen az utazó hajósok víz hiánya miatt szomjan vesznek el!

É tengeri kirándulás után minden törekvésemet arra fordítám, hogy a híres világító-toronyba juthassak. Néha-néha a magyar embernek is, — kinek oly nehéz az utazás, — kedvez egy kis szerencse. Én

Legérdekesebb a torony csúcsában levő világító lámpa, mely az alatta alkalmazott gép segélyével forogván, időről-időre majd gyenge halvány, majd vakító fényességű sugarakat szór.

Trieszt igen élénk város, s éjjelleg mindig nyüzsgő a népség az utcákon és kávéházakban. Én is ellátogattam a „Café nuova“-ba, honnan aztán szegényes szállásomra, melyet a magyar baka kegyéből kaptam, — tértem vissza.

Másnap a „Dalmatá“-n az ágyúk bucsúbömbölései közt tovább indultunk Fiume felé. Az egész tengerpart Fiumeig kopár

Norvég menyasszony.

szikláktól szegélyeztetik s gazdag a vadregényes tájakban.

Első állomásunk volt Pirano, mely hasonlóan a többi parti városokhoz, közvetlen a tenger mellett emelkedik. Természeti szépségét nagyban emeli északi oldalán fekvő vára.

Piranohoz hasonlítanak a többi tengerparti városok is; Daila, Cieta-nuova hasonló stílusban épült sajtáságos házaival, fölélítve a természet pazar bájaival.

Parenzónál kezdődnek már a szigetek, az illatos olajfák, ligetek, melyek üdítő hatással vannak a fáradt ember fásult kedélyére.

Megittasult lélekkel utaztam tovább.

(Vége köv.)

Norvégia lakói.

(Képpel.)

Észak-Norvégia lakói a Hardanger-öböl partvidékein életmódjukban, szokásaikban és erkölcsükben hiven megőrizték a régi skandináv egyszerűséget. Családi lakásul szegénynél, gazdagnál az ugynevezett Røgstue (füstszoza) szolgál, egy padlás nélküli szoba, melynek födelén nyílás van hagyva a füstnek kivonulására. Itt üldögél a család fő magasra párnázott, faragott karszéknél s helyét senkinek sem engedi át, s csakis olyankor hagyja el azt, mikor idegen érkezik a házhoz, kit sajátkezűleg szolgálni és gondozni legfőbb kötelességének tartja.

Évésben és ivásban is a legnagyobb egyszerűség uralkodik e vidék minden rendű és rangú lakójánál, s még nagy ünnepek alkalmával sem változtatnak valami nagyot szokott egyszerűségükön. Kedvencz ételük füstölt hus szalonnával, és vajjas, tejjelős tészta. A halat és húst csakis füstölve eszik, a friss húst enni illetlen dolognak tartják. Kedvencz italuk ünnepélyes lakománál az „ale“ nevű, igen erős és kövér sör, melyet önkészülte virágokkal és egyéb czirádákkal festett faserlegekből isznak.

Lakodalom alkalmával a vörös fakancsók még az ételek felhordása előtt gyakran körüljárnak az asztalnál, mikor pedig halott van a háznál, az asztalra helyezett

koporsó mellé egy „bolle“-t (nagyobb sörös edény) tesznek, poharakkal körülrakva. A halottas énekek közt, melyekből rendszeren hármat szoktak énekelni, fel-felállanak és a sörös kancsókat körülhordozzák, s az utolsó versszak alatt a koporsót az udvarra viszik, hol aztán a halottnak végtiszteletére ismét bucsu-italt isznak.

A férfiak ruházata: fehér felöltő, melyet otthon szőtt posztóból maguk szabnak és varrnak; ez alatt vörös ujjas, aztán ólom-pitykés kék mellény és sárga bőrnadrág. Dereukon sárgaréz csatos övet és fejükön vörös gyapju-sipkát viselnek, mely utóbbi többnyire szőrmével van prémezve. A nők fehér vászon fejkötőt, fehér ingvált s vörös mellényt viselnek; ez utóbbi arany- és zöld paszománttal van kivarrva s mellén ezüst gombokkal díszítve; fekete bőrvök ezüsttel van kiverve. A gyapju-szövetből készült fekete vagy kék, sokredőjű szoknya fölétarka vagy fehér kötényt kötnek, s lábaikon ezüstsatos fekete cipőt viselnek.

Képiünkön a menyasszonyi öltözetet és öltözködést láthatják olvasóink. Az esküvő napjának reggelén teljes menyasszonyi díszben ül a lány és várja „brudekone“-ját, vagyis a nyoszolyó-asszonyt, ki az egész Norvégiában szokásos menyasszonyi koronát fejére teszi.

E korona vagy párta, melyet ott „laet“-nek neveznek, többnyire vörös posztóból van s fehér és megaranyozott ezüstpikkelyek borítják, melyek minden mozdulatnál mint megaanyai apró csengetyű csilingelnek. E menyasszonyi korona azonban sokba kerül, s így csak a gazdagabb parasztsaládoknál készíttetnek olyat, melyet aztán még az unokák is használnak; a szegényebbek kölcsön kérik a koronát, úgy mint a többi menyasszonyi ékszereket is; a nagy ezüst gombokat a mellényre és az arany és ezüst nyakéket.

Míg a menyasszonyt öltöztetik és díszítik, a házban nagy sürgés-forgás uralkodik. Minden ajtó nyitva áll; minden ember, a ki be akar jönni, mint kedves vendég szívesen fogadtatik; a két vőfélnak és konyhamesternek elég dolga van, hogy a sok vendégnek folytonosan sörrel és kalácsal szolgáljanak.

A mulatságnak ilyenkor nincsen vége-

hossza, a sörös kancsókból ki nem fogy az ital, az ősök hőstetteit éneklék, a fiatalok tánczoltak, mulatnak, s közben esznek-isznak, visszaemlékeznek ama boldogabbkorra, mikor a merész normannok könnyű naszádai bekalandozták a tengereket és tömérdek kincset, dicső hirnevet vittek haza.

A mostani nemzedékben az ősök erényei még mind megvannak, de az idők nagyot változtak és most már csak az egyik legszebb skandináv erényt, a vendégszeretetet gyakorolhatják szabadon s gyakorolják is folytonosan. A harczias kalandvágy békés munkálkodásnak, csendes családi életnek adott helyet.

A nefelejes.

Rege.

Tudjátok-e a nefelejes
Honnét vette szép nevét,
Mit szívesen használ a hű
A világban szerteszét?

Figyeljete, majd elmondom,
Nagyon kedves kis rege,
Tudom, hogy nem feleditek
Legalább jó időre.

* * *

Midőn az Úr már mindent megteremtett,
A virágoknak is adott ő nevet,
Melyek dúsan pompáztak ott mellette,
És az Isten őket nagyon szerette.

Igy hát egykor kérdi a virágokat:
„Megjegyeztétek, mit az Úr osztogat?
Hát te tudod szép nevedet, kis rózsám?“
„„Tudom bizony, — felelé ez, — tudom ám.““

Az édennek minden bokra így felelt,
És az Isten ebben csak örömet lelt.
De most véletlen egy kis virághoz jött,
Mely oly szépen virított a sok között.

Apró égszín virágait kitarva,
Oly boldogan élt, mert még nem volt árva,
A virágok őt testvérként szerették,
S nagy volt köztük a barátság és a bék'.

Ez a kedves kis nefelejes-virág volt,
Mely közöttük mint a királynő honolt;

E kis virágra esett az Úr szeme,
Mely ekkor egész más nevet visele.

„Szende virág, hát neked mi a neved?“
Kérdi az Úr és nyájasan rá nevet.
Elpirul a piczi virág és hallgat,
Lezárja a félelem a kis ajkat.

Végre hosszú idő múlva így rebeg:
„Oh én Uram! nevem nem tartottam meg,
Elfeledtem szép nevemet, mit adál,
De tudom, hogy mentségem mitsem használ.“

És lehajtja szomorúan kis fejét,
Összetéve leveleit, mint kezét,
Kék szemében harmat csillog, ő könyez,
Hiába! maga mondá, nem használ ez.

„Ej, ej! — mondá az Úr, fejét mozgatva,
És letekint a búsongó virágra, —
Hogy ezentúl soha semmit ne felejts,
Legyen hát most a te neved: nefelejes!“

És azóta szomorú lőn a virág,
Mert baráti őt mindnyájan elhagyák,
S elhagyván az éden kertjét nagybúsan,
Csörgő patak partján virul ő mostan.

* * *

Igy szól ez a kicsiny rege
A nefelejes-virágról;
Okulj rajta s emlékedben
Minden szépet tarts meg jól.

Körösy László.

Babszem Jankó.

— Népmese. —

Máriássy Gyulától.

Volt egyszer egy Jánosnevű gazda, ki feleségével már husz év óta boldogul élt, de még egy gyermekkel sem áldotta meg őket az Isten. Sokszor gondolkoztak ők arról, hogy miért nincs gyermekök? Oh mennyire meg lennének áldva a jó Istentől, ha könyörgésüket meghallgatná. Egyszer szintén ily gondolatok közt ült a ház feje és szegény felesége a kandalló mellett, midőn egyszerre csak a házi gazdaság vezetője, az asszony, nagyot sohajtott és így szólt:

— Oh uram Istenem, áldj meg egy fiu-

val, nem bánom, ha olyan lesz is, mint egy babszem.

János gazda e sohajtásra csak egy fejbólintással felelt, miáltal tudtára adta, hogy ő is e véleményben van.

És a szegény asszony kérése beteljesült. Kevés idő telt el azon sohajtás után, és már nem ültek ketten a kandalló mellett, hanem hárman, mert az Isten egy fiúval áldotta meg, ki ott ült János gazda tenyerén. De milyen fiúcska volt az? Éppen olyan nagy volt, mint egy babszem, se nagyobb, se kisebb, ott ficzkándozott apjának tenyerén, fel-felszökött néha az ujjakra, s onnan nézte az ő előtte oly furességek tetsző világát. A szülék hallgatagon ültek egymás mellett, és szemökben egy-egy harmat ragyogott, egy könnyecske, de ez nem a szomorúság gyöngyszeme volt, hanem az öröme.

Egyideig mindnyájan hallgattak, míg végre a csöndet Jankó zavarta meg, kit piczisége miatt Babszem Jankónak hívtak.

— Hová megyünk ma, édes atyám? — kérde Jankó meglehetősen erős hangon.

— Ma, édes fiam? Várj csak, mindjárt megmondom. Anyjuk, van még itthon fa?

— Van még egy kevés, de már az is fogytán van.

— No akkor ma kimegyünk az erdőbe, majd szedünk egy kis száraz galyat.

— Ujjujj! — tapsolt örömeiben Babszem Jankó. — Ne félj apám, majd én is segítek, összeszedünk jó sok fát, hazahozzuk, a mama tüzet rak, ebédet főz, és mi azt majd megeszszük.

János gazda szemében ismét egy könnyecske sugárzott és ajkai ezt rebegek: „Oh! Istenem, mily boldog vagyok!“ És talán agyoncsókolta volna a fiút elragadtatásában, hogy ha a kis teremtmény föl nem kiált:

— Ne szorongass olyan nagyon, édes apám, mert meglátod, hogy egyszer csak itt leszek ezen a jó divánon, aztán soha sem szólok semmit. Ilyen leszek, nézd e!

Erre aztán a jó puha divánnak nevezett tenyéren elvetette magát, mintha meg lenne halva.

— Jancsi! — kiáltá az anya ijedten, ki a felfordult Jancsira tekintvén, azt gondolta, hogy csakugyan valami baja történt.

— No! no! — kiáltá Babszem Jankó, — hiszen csak mutogatok valamit, és aztán olyan nagyot kiáltanak az ember fülébe, hogy majd megsüketül bele.

Erre azután jóízűt nevettek mind a ketten, azután pedig az öreg János gazda Jancsi fiának folytonos zaklatására két ökrét járomba fogta, hogy az erdőből száraz galyat hozzon. Babszem Jankó apjának kalapjára ült és onnan kurjongatott az ökrökre, mert nem tetszett neki, hogy oly lassan czammognak. De végre mégis csak elérték az erdő szélét, hol János gazda az ökröket legelni bocsátotta, ő pedig Jancsi fiával bement az erdőbe és szedték a száraz galyakat; öröm volt nézni Babszem Jankót, hogy szedte a fát ő is, úgy futkosott idestova azokkal az apró forgácsokkal, mintha napszámba fogadták volna.

A mint így dolgoznak, egyszerre csak lódobogás hallatszik, és három lovas közelgett feléjük, s nemsokára már ott álltak előttük.

— Jó napot, atyafi! — mondá az egyik lovas.

— Adjon Isten! — felelt rá János gazda.

— Ugyan nem mondaná meg, merre fekszik Jánosfalva? Eltévettünk az erdőben, és még ma Feketevárosban kell lennünk.

— Dehogyan nem, — felele János gazda, — hiszen én is odavaló vagyok. Erre menjenek csak . . . Látják ott azt a tornyot, no hát ott van Jánosfalva, azon túl pedig Feketeváros.

— Hát ezek itt kik? — kérde Babszem Jankó apjától.

— Ezek urak, édes fiam, vedd le kalapodat és köszöntsd őket.

A lovasok csak bámultak, nem tudták, hogy ki volt az, a ki kérdezte, hogy kik ők, de azt sem tudták, hogy kinek felelt János gazda.

Végre a csodálkozásból az egyik felocsudva, így szólt:

— Ugyan atyafi, kinek beszélt az előbb?

— Hát a fiamnak? Nem látják, hiszen itt van!

— Mit! — förmedt fel Babszem Jankó, — hát én olyan igénytelen személy vagyok, hogy nem is látnak? Kicsodák maguk?

A lovasok most még jobban esodálkoztak, aztán az egyik leszállt lováról és felvette őt, a mit Babszem Jankó annak vélt, hogy most már hibájakat belátva, bocsánatot kérnek tőle, azért egyre bölintgatta, fejét, és egyre ezt kiabálta:

— Jól van, jól! most az egyszer megbocsátok, de máskor több figyelemmel és becsülettel legyenek irányomban, értik?

Azután a lovas letette, s néhány szót váltván társaival, János gazdához fordult s így szólt:

— Ugyan jó atyafi, add nekünk ezt a nagy legényt, mi megadjuk, a mit csak kérsz.

— De uraim, hogyan kívánhatják tőlem, hogy saját fiamat áruba bocsássam?

— Látja, kegyelmednek csak terhére van, — mondá az előbbi, — nálunk jó dolga lenne, úgy élne, mint egy kis herceg.

— Ugyan uraim, menjenek csak dolgukra, nekem is dolgom van még és ilyen haszontalan beszéd által az idő elmulik, pedig az drága.

— No akkor kénytelenek vagyunk fiát elvenni; vagy eladja, vagy

Babszem Jankó, ki ezen párbeszédet hallotta, felmászott apja vállára és ezt sugá fülébe:

— Ne félj, édes apám, adj el inkább, mintsem hogy elraboljanak, úgy lesz pénzed is, meg fiad is, mert tudod, visszajövök én nemsokára, egy hét sem telik el, azt sem fogják ezek a rabló urak tudni, hogy mikor láttak legutoljára.

János gazda tehát megkötötte az alkut, mesés árért odaadta fiát, azután bucsut vőn tőle, mialatt ezt sugá fülébe:

— Édes fiam, emlékezz szavaidra.

Babszem Jankó oly örömmel ficzkádozék a puha fiúvön, olyan öröme volt, hogy már ő is szerzett valamit szüleinek.

Nemsokára azután a három lovas eltávozott, magukkal vivén Jancsit is. A mint így lovagolnak, Jancsika megszólalt:

— Hát kik is maguk? Urak! No hát hallják maguk, vagy nem is maguk, hanem urak, tegyenek fel engem kalapjukra, mert én nem szoktam olyan gőzfürdőhöz, mint a milyenben eddig voltam.

Őt t. i. az egyik lovas tenyerében tar-

totta, mint egy madarat, természetesen a kis teremtmény átmelegedett, s innen származott helyzetének kellemetlen volta.

Jankónak kérelme teljesítve lön. Az egyik, kinek legnagyobb karimája volt, föltette őt kalapjára és lassu léptekkel czamogtak lovaikkal tova, nehogy Jankó valamikép ki találjon pottyanni.

De Jancsi ezzel nem elégedett meg, hanem azt kívánta, hogy álljanak meg s feküdjenek le a puha füre. De erre már rá nem álltak, hanem mivel sürgős dolguk volt, Jancsit levették a kalapról, egy zsebkendőbe kötötték és tovább nyargaltak.

— No várjatok csak, — gondolá magában Jancsi, — majd megtanítalak én titeket, hogyan kell velem bánni! — Valahogy kifurta magát a zsebkendőből, onnan a zsebbe jutott, melynek nyílásához felmászván, leugrott a mélységbe, t. i. lóról le a földre.

Szerencsére egy csomó szalmára esett s így nem lett semmi baja. Midőn már lent volt, elkiáltotta magát:

— Hahó! Hahó! Itt vagyok, hová mentek?

A lovasok ijedve tekintettek szét, megálltak, és a kinél Jancsi elszállásolva volt, zsebébe nyult, és nem volt ott. Rögtön leszálltak lovaikról és keresésére indultak, Jankó pedig ezt látva, egy egérlyukhoz szaladt, honnan elkiáltotta magát: „Hopp!” Azok odafutottak, de Jancsi ezalatt az egérlyuk másik végéhez szaladt, természetesen a lyukon keresztül, és ismét elkiáltotta magát: „Hopp! itt vagyok!” Az üldözők pedig csak néztek körül, hogy mi az.

Igy bolondította őket egy óránál tovább, míg végre egyrésztől meguntván a hajhászt, másrésztől pedig sürgős dolguk is lévén, felültek lovaikra és elvágtattak; midőn már eltűntek, Jancsi kibujt az egérlyukból és egy országosat nevetett, azután pedig hazafelé indult. A mint így ballag, egyszerre csak egy róka, a mely éppen körutját tette, Jancsit egérnek vélvén, felkapta és lenyelte; szerencséje volt, hogy nem rágta meg, hanem egyenesen lenyelte. Így jutott ő a róka gyomrába, hol kégyelmes fekvő-helyet keresett magának, és várta szabadulásra óráját. Ennie volt neki, mert a róka minden éjjel a legközelebbi faluba ment, honnan egy kövér tyuk vagy kacsa

nélkül soha sem tért vissza, — ezt ökelme szépen megrágja s így küldi be Jancsinak, kinek meg kellett elégednie a nyers hussal is. Hja, a szükség törvényt bont.

Azonban róka komának is meggyült a baja, mert véghezvitt pusztításai miatt nemsokára hajtóvadászatot tartottak, melyben a róka elesett. Szegény Jankó roppant félelmet állott ki, hátha egy eltévedt golyó éppen az ő szívében megy keresztül. Meghuzta magát a lövöldözés alatt a róka hátsó czombjai között, s úgy várta a szabadulást. Midőn a róka elesett, rögtön felbontották és beleit a vadászebek elé dobták. Szegény Babszem itt ismét új veszedelemnek volt kitéve. Ő ugyanis a belekbe jutott, és ha úgy véletlenül valamelyik kutya az ő nyakát is el találná harapni Azonban a sors, úgy látszik, pártfogása alá vette őt, mert azon a darabon, melyben Jancsi volt, összeveszttek az ebek, mintha tudták volna, hogy ott egy jó falatra találának; ezalatt pedig Jancsi valami szakított részen kibujt, és oh öröm ismét látta a napvilágot.

Nehogy ismét valami új szerencsétlenség érje, rögtön bebujt egy nem messze levő szénakazalba, hol nyugodtan pihente ki kiállt félelmét.

A mint így pihenve gondolkozik, egyszerre csak azt veszi észre, hogy különös suhogás támad, és ugyanazon pillanatban úgy érezte magát, mintha repülne, azután ismét leesett s valami őt lefelé nyomta. Nem tudta megfejt ni, hogy mi lehetett az; az pedig nem volt egyéb, mint egy béres, ki szénát vitt a teheneknek s történetesen azt a részt kapta fel, a hol Babszem Jankó feküdt, bedobta egy kosárba, a melybe a szénát jól becsömöszölte, hogy még több férhessen bele. Azután bevitte az istállóba, hol egy ostoba tehen felfalta. Jankó azt érezte oly nyomasztónak. A szerencse itt is kedvezett neki, mert szerencsésen lejutott a tehen gyomrába; legelőször is nyughelyről gondoskodék, azonban itt már nehezebb volt keresni, mert olyan furesa helyzetbe jutott, hogy nem tudott se előre, se hátra menni.

Mit csináljon most? ez volt a főkérdés. A tehenet agyon nem lövik, mint a rókát, másképp pedig szabadulásra nincs kilátás, beleinek az ő gyöngé karjaival nem sokat

árthatott volna; és aztán amott legalább volt ennivalója: hus, de itt mi legyen ételmi szere? szénát nem volt kedve enni, más meg nem volt; úgy még talán megjárta volna, ha a szénaevést odakinn megszokta volna, de így!

Mit tegyen?

— Czicza! — hangzott kinn a szolgáló ajkán, ki bizonyosan fejéshez készült s éppen azon tehenhez ment, melybe Jancsika be volt kvártélyozva. Nem sokára Jancsi már hallotta a tejnek egyhangu csorgását; egy eszme villant meg agyában, hát ha kiszabadulna, ha elkezdene kiabálni; elkezdett tehát irtóztató módon teli torokból kiabálni:

— Czicza! Czicza! bocsáss ki!

A szolgáló a miat ezt hallotta, ijedtében kiejtette kezéből a zsétárt, azután eszeveszetten kifutott urához és azt mondta neki, hogy a Czicza tehenbe bebujt az ördög, mert folyton azt kiabálja, hogy: „Czicza, ereszs ki!“

Az ur természetesen ezt nem akarta elhinni, de a szolgáló unszolására bement mégis az istállóba. Jancsi pedig midőn hallotta, hogy már többen vannak az istállóban, még jobban elkezdett lármázn.

De már ekkor az ur sem vette tréfának a dolgot, hanem izibe mézáróserént küldött és rögtön levágatta a szegény tehenet. Jancsika pedig ismét kimenekedék valahogy és ismét látta az Isten szabad legét.

Hogyan örült, hogyan ugrált, hogy tánczolt örömeiben! Most már föltette magában, hogy vigyázóbb lesz, mint eddig volt, nem fog többé szénakazalba bujni, nem hagyja magát többé róka által lenyelni. Azután pedig hazafelé vette utját, mert még jó távol volt a szülői háztól. Már esteledett. Az ut mellett teknőalaku völgy terült el, melynek fenekén a fűszálak között szétszórva csillogtak a lámpabogarak, melyek Babszem Jankónak az utat megvilágították; mintha tükör lett volna a völgyfenék, úgy tünt fel az neki, melyben az ég csillagai látszottak.

Nem tudta magát visszatartani Jankó, hogy e gyönyörű völgybe le ne menjen; és csakugyan a következő pillanatban már ott ugrándozott a völgyben, mignem egy kis bokor tövében megállott és elszunnyadt.

Álmából emberi hangok ébreszték fel, s midőn szemeiből az álmodot kidörzsölte, szét nézett és nem mezsze tőle két embert vett észre, kik ekkép beszélgettek:

— Feri, hallod, mikor is megyünk oda?

— Holnap!

— Lesz most a király kincstárában elég, lesz majd mit vinnünk. Hanem az a bökkenő, hogy nem tudom, miképpen megyünk majd be?

— És is gondolkodtam már a fölött. Mit gondolsz, nem jó volna a falat kifurni, aztán úgy menni be?

— Az zajt okoz! — mondá a kérdező.

— Ej, de szeretnék most olyan kicsi lenni, hogy bebujhatnám a vasrács közt, mely az ablakokat fedi, és egyenkint kiadhatnám az aranyakat.

Jancsi ezt mind hallotta a bokor alatt, s felkiáltott:

— Várjatok csak, majd adok én nektek aranyat, tudom, hogy elmegy az étvágyatok öt hétre is.

— Mi volt ez? — kérdék összerezzelve a rablók.

— Várjatok csak egy keveset, — vágott közbe Jankó, és a két rablóhoz tipegett, — mondanék én nektek valamit, hasznos az reátok nézve.

— Ki az? — kérdék rémulten a megszólítottak.

— Én vagyok, Babszem Jankó!!

— Hol vagy tehát? hadd lássunk, jöjj közelebb.

— Itt vagyok már! — szóla Jancsi, és ráugrott az egyiknek nadrágjára, honnan felkapaszkodék annak vállára.

— Tudjátok, mit? én is elmegyek veletek, én majd . . .

A rabló, kinek vállára ugrott, ijedten kapott füle felé és megfogott valamit, — de oh egek! mi volt az? Soha sem látott olyan nagy embert, az nem volt nagyobb, mint egy babszem, a ki senki sem volt más, mint a mi Jancsink.

— No ne kapkodj annyit, hiszen nem vagyok én valami kapkodni való. Hallgasd meg. Tehát veletek megyek; én majd keresztülbujok a vasrácsra és az aranyakat egyenkint kidobálom nektek.

— Jól lesz biz az úgy! — mondák a rablók, és éjjel elindultak a kir. kincstár felé.

Az egyik rabló az ablak üvegét Jancsi előtt még egészen ismeretlen fénylő kövel kivágta, mire az egyik üvegtábla kiesett, és azon át Babszem Jankót a rablók betették.

Mily fény, mily megmérhetlen kincs feküdt előtte. A drágakövek az egész termet megvilágították. Szemei kápráztak a fénytől, s midőn már kilegeltette szemeit a kincsek, hozzáfogott a jól kiszámított munkához, elkezdett ugyanis kiabálni:

— Tolvajok, rablók, zshiványok! Segítség! Ki akarják rabolni a kincstárt.

A rablók megpróbálták csitítani őt szép szóval, fenyegetéssel, de midőn látták, hogy itt se nmi sem használ, szedték sátorfajokat és elszaladtak.

Ezalatt pedig a nagy lármára az örök kivont karddal benyitottak, de meglepetésükre semmit sem láttak.

— Valaki lármázott itten, — mondák egymás közt az örök. — Ki lehetett az?

Jancsi pedig fogott egy aranyat, annak háta mögé bujt és elkezdett kiabálni:

— Hopp! itt vagyok!

Az örök azon irány felé fordultak, honnan a hang jött, de senkit sem láttak.

— Ki az? — kiáltá az egyik ör.

Jancsika pedig ezalatt a másik szegletbe futott, és a kérdésre ismét elkiáltá magát:

— Hopp! itt vagyok!

Azok ismét oda fordultak, de a következő pillanatban ismét háttuk mögött szólalt meg a hang:

— Hopp! itt vagyok!

Igy tartotta őket bolonddá, míg végre azok ijedve kifutottak, azt híván, hogy velök bizonyosan valami gonosz szellem üzött játékot. Jancsi pedig fogott egy aranyat, feldobta az ablakra és röptében ő is ráült, s így az arany is, meg Jancsi is egyszerre ért fel, honnan — ill' a berek, nád a kert, — elfutott, és szaladt mindaddig, míg csak a szülői házat el nem érte, a hol édes apja éppen a nagy szederfa alatt költötte oszonnáját. Jancsi hozzáfutott és felugrott apja tenyerére, aztán elbeszélvén egész történetét, bizonyágul átadta az aranyat is, a melyen kiszabadult a kincstárból. Édes anyja kimondhatlanul örült visszajöttén és addig nem nyugodott, míg csak meg nem fogadtatta vele, hogy többé el nem megy; és

Jancsika ezentul othonn maradt, és boldogította édes szüléit azzal, hogy jó és engedelmes volt.

Egyveleg.

— A világ legnagyobb hidja. St.-Louisból írják: Julius 4-kén, mint a függetlenségi nyilatkozatnak az amerikai egyesült államokban oly nagyszerűen megünnepeltetni szokott évforduló-napján, St.-Louis, a nagy Mississipi-völgy kereskedelmi fővárosa egy másik ünnepet is ült meg, mely kitörülhetlen betűkkel lesz felírva a város évkönyveiben. A nagy Mississipi-hid, melynek nincs párja a világon, átadatott a forgalomnak. Az építés, melynek tervezete és keresztülvitele a híres amerikai mérnöknek: J. B. Cads-nek és segédjének, H. Flad-nek műve, hét évig tartott, 9½ millió dollárba került, s nagyszerűségben felülmulja az ó-világ hasonnemű építményeit. A hid oszlopokra van fektetve s egy angol mértföldnyi hosszú. Az ívezetek öntött aczélből valók. A folyamban álló két oszlop 78 és 112 lábnyi mélységben gyökerezik a közép-vizállás alatt a sziklatalapzatban, mely 60—90 lábnyi mélységben terjed el az iszapos meder alatt. A hid kétemeletes; az alsó emeleten a vasut közlekedik, a felső a másféle forgalomnak van szánva. St.-Louis város negyven év előtt 8000, ma pedig mintegy 450,000 lakossal bír.

Talányok.

1) Dobay Lajostól.

Lóugrás szerint megfejtendő.

lom	ö-	lott.	a-	be-	é-	s	pán
git:	nya-	ga-	rök-	Ég	csak	rég	ső-
már	Bo-	Az	ál-	gő	föld	Csu-	ká-
sziv,	lá-	a	nyu-	egy	sza-	tét,	már
rit-	telt	fény	éj-	nap,	s	it —	kán
vi-	Vir-	ban	bus	vi-	Át	is	csönd
el-	ja	va	Do-	ső-	Az	sza-	got.
raszt-	log-	tét,	a	éj-	lá-	a	est

2)

Ifj. Bellaagh Imrétől.

1. 2. 3. 4. A fájdalom megrepeszt.
4. 3. 2. Nélküle nem élhet senki.
4. 5. 6. Vitéz sereg védelmezi.
5. 6. 4. 3. 2. Tudom, nem kívánja senki.
2. 1. 3. 6. Kövér disznó ad eleget.
6. 3. 2. 1. Olaszország sokat termeszt.
5. 6. 7. 8. 9. Nagy bai, ha gyermek így marad.
1. 2. 3. 9. Ismerünk mi ilyet sokat.
1. 2. 5. 6. 9. 10. Minden madárnak van ilyen.
2. 1. 3. 4. 5. 9. 10. Rosz ember, ki ellop mindent.
9. 10. 8. 7. Minden évben megjelenik,
Forróságot is hoz pedig.
- 1—10. Szép látvány, láthatod égen,
Ha nap süt és esik szépen.

3)

Balkó Piroskától.

2. 3. Műszere egy iparosnak.
3. 2. 1. 4. Munkát ad az asztalosnak.
4. 3. 6. Neve ez a menyasszonynak.
7. 8. 5. Maradványa sok városnak.
9. 8. 5. Gyümölcsféle eddel e'.
9. 8. 7. Minden könyv ezzel van tele.
1. 2. 3. 4. Kis folyóvíz egy megyében,
1. 4. 3. 8. 9. Jó folyó, mely fut medrében.
- 1—9. Itt a honnak van sok kincse,
Ki nem hiszi, megtekintse.

4)

Tóth Jenőtől.

2. 3. 4. Völegénynek legkedvesebb.
7. 4. 7. Madarak közt legerősebb.
7. 4. 3. Nem sokaknak van inyére.
2. 6. 7. Mesteremberek egyike.
4. 7. Sok szó van ilyen végzetű.
- 1—7. Déli gyümölcs, finom ízű.

Horváth Pistától.

5) SZ d d d d | 6) ö ö ö
d d d d d | ö ö ö ö
a d d d d | ö ö ö ö
d d d d | ö ö ö

Megfejtési határidő: szeptember hó 25-dike.

TARTALOM.

Ember tervez, Isten végez. (Folytatás.) — Koldusbot és pásztorfiu. — Egy este Horkay bácsinál (Folytatás.) — Kis köszöntő. (Anyám nevenapján.) — Laibachtól Fiuméig. (Képpel. — Folytatás.) — Norvégia lakói. (Képpel.) — A nefelejes. (Rege.) — Babszem Jankó. (Népmese.) — Egyveleg. — Talányok.

Felelős szerkesztő: K.-Beniczky Irma.

Kiadja és nyomatja: Franklin-társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.)